

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף פח

מהרש"א

לקמן פרק ע"פ טו] ע"ס: [טז] **לא באברהם שבתובן** בו הר בו'. מצוהר צמדרש יז] משל למלך שהיו לו ג' אוהבים וצקס לצנות פלטין הציא לראשון אמר זכור הייתי אותו הר היה מתחלה הציא לשני אמר זכור הייתי שדה היה הציא לג' אמר זכור הייתי פלטין היה מתחלה א"ל המלך חייך שאני צונה פלטין וקורא אני אותו לשמן. שנאמר צית אלהי יעקב והכוונה כמ"ס יח] שהאבות הם סימן לצנים ואברהם אוהב האחד שאמר זכור הייתי הר היה הוא סימן לצית ראשון שהשכינה היתה שומרת בו כשומר צראש ההר מיהו שמירת עראי ולא קבע ועליו נאמר יט] על הר ציון ששמש ואוהב הצ' שהוא יחזק שאמר זכור הייתי שדה היה הוא סימן לצית שני שהיה צו שמירה פחותה ציותר שלא היו צו כמה דברים שהיה צצית ראשון ועליו נאמר כ] ציון שדה תחרש. ואוהב השלישי שאמר פלטין היה מתחלה ר"ל קודם שנצרא העולם כמ"ס פרק מקום שנהגו בא] ותחלת המחשבה הוא סוף המעשה שהוא סימן לצית האחרון שיצנה צמהרה צימינו שיהיה צו שמירה מעולה ומיושבת צצית הפלטין שאז ילכו גו' אל צית אלהי יעקב זש"ה כב] אין זה כי אס צית אלהים כי מה שהעריצ לו כג] שמש קודם זמנה כדי שיהיה לינת לילה כמו צצית אין זה כמ"ס אצותי הר ושדה אצל יהיה צית אלהים וק"ל: בי

אמת ליעקב (לבעל הנתיבות)

פרק האשה. מ"ד אברהם קראו הר יחזקאל קראו שדה יעקב קראו צית. ונראה כוונתן שבימי אברהם היה השגחת אלקות עדיין מרוחק ודימה אותה כהר כמו מי ששומד על הר ונוסחכל למטה ובימי יחזקאל שנתרבה הזכות והוריד השכינה למטה דימה אותו כשדה שהיא ארץ מישור אך עדיין לא היה צקביעות רק כעין שדה שלפעמים אדם יורד לחזק שדה משאי"כ ציעקב שכבר נשתלם הזכות קרא אותו צית כמו אדם שר נציתו צקביעות:

בראשית רבה ב, ה

חפץ במעשיהן של רשעים. אמר ר' חניא רבה מתחלת בריתו של עולם צפה הקדוש ברוך הוא בית המקדש בנוי וחרב ובנוי. בראשית ברא אלהים הרי בנוי. היאך מה דאת אמר (ישעיה נא טז) לנטע שמים וליסד ארץ וגו'. והארץ היתה תהו ובהו הרי חרב היאך מה דאת אמר (ירמיה ד כג) ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו. ויאמר אלהים יהי אור הרי בנוי ומשכלל לעתיד